

1 תקנות העסקת נכי-מלחמה, התשי"א-1951

בתוקף סמכותי לפי סעיף 31 לחוק החיילים המשוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949, אני מתקין תקנות אלה:

1. פירושים

(תיקונים: התשט"ו, התשט"ז, התשי"ט)

בתקנות אלה -

"נכה-מלחמה" - נכה-מלחמה וכן נכה כאמור בסעיף 40 לחוק שנתמלאו בו תנאים אלה:

(1) הוכר כנכה לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התש"ט-1949, (להלן - חוק הנכים), או זכאי לתגמולים לפי

חוק הנכים או לפי חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954;

(2) נרשם בלשכת שירותי שיקום והנצחה במשרד הבטחון הקרובה ביותר למקום שבו הוא מבקש עבודה;

(3) (בוטלה).

"נותן-עבודה" לגבי נכה-מלחמה, פירושו - בעל-מפעל, בין שנכה-המלחמה הועסק באותו מפעל סמוך לפני

התגייסותו ובין שלא הועסק בו;

"עובד" - לרבות חבר אגודה שיתופית המקבל מהאגודה שכר-עבודה.

2. ייחוד סוגי עבודה לנכי מלחמה

(תיקונים: התשי"ג, התשי"ט)

(א) לא יעסיק אדם בסוגי-העבודה המפורטים להלן אלא נכה-מלחמה בלבד, לא יעסוק בהם בין כעצמאי ובין כעובד אלא אם

הוא נכה-מלחמה, ולא ירשה לעסוק בהם אלא לנכי-המלחמה בלבד. ואלה סוגי העבודה:

(1) מכירת כרטיסים לבית-עינוג או לשירות-תחבורה עירוני או בין-עירוני, למעט מכירת כרטיסים הנעשית על

ידי נהגים בשירות-תחבורה כאמור;

(2) שמירה במגרשי-חנייה, במחסנים ובמגרשי-בנייה;

(3) סדרנות בקולנוע, בתיאטרון ובכל אולם ציבורי אחר;

(4) עבודה בלשכות-מודיעין;

(5) חצרנות בבית-מגורים או בבית-עסק;

(6) שמשות בבית-ספר;

(7) שוערות;

(8) בקורת-כרטיסים בבית-עינוג או בשירות-תחבורה עירוני או בין-עירוני;

(9) מכירה במזנונים שבמפעלים, מוסדות, ארגונים ציבוריים או בתי-עינוג, שנועדו לצרכי העובדים, הלקוחות

או המבקרים;

(10) שמשות במעליות.

(ב) בתקנה זו "בית-עינוג" פירושו - קולנוע, תיאטרון, קונצרט, קרקס, תערוכה, תצוגה, כינוס וכיוצא באלה.

2.2. היתר העסקה

(תיקון התשכ"א)

(א) לא יעסוק אדם שאינו נכה-מלחמה, בין כעצמאי ובין כעובד, בסוגי-עבודה המפורטים בתקנה 2, אלא אם ניתן לו היתר לכך מאת הרשות המוסמכת.

(ב) לא יינתן היתר כאמור בתקנת-משנה (א) אלא אם שוכנעה הרשות המוסמכת שהעיסוק האמור של אותו אדם לא יפגע באופן ממשי -

(1) בפרנסה המופקת על ידי נכה-מלחמה העוסק או המועסק באותו סוג עבודה ובאותו מקום או בקרבתו,

שלגביהם מבקשים את ההיתר, או

(2) באפשרויות של סידור נכה-מלחמה באותו סוג-עבודה ובאותו מקום או בקרבתו שלגביהם מבקשים את

ההיתר לפי סיכויים סבירים הקיימים בזמן הדיון בבקשת ההיתר או העלולים להיות בעתיד.

(ג) ניתן היתר כאמור בתקנה זו, רשאי נותן-עבודה להעסיק את בעל-ההיתר במקום נכה-מלחמה כאמור בתקנה 2.

3. 2 סייג

האיסור האמור בתקנה 2 לא יחול לגבי העובדים שביום פרסום תקנות אלה ברשומות הועסקו בסוגי-העבודה המפורטים בתקנה האמורה.

4. **חובה להעסיק נכי מלחמה**

(תיקון התשמ"ה)

(א) נותן-עבודה המעסיק במפעלו לא פחות מעשרה עובדים ולא יותר מעשרים עובדים, חייב להעסיק במפעלו נכה-מלחמה אחד.

(ב) נותן-עבודה המעסיק במפעלו יותר מעשרים עובדים, חייב להעסיק במפעלו נכה-מלחמה אחד לכל עשרים עובדים, ונכה-מלחמה נוסף למספר-העובדים העודף לאחר חלוקת מספר כל העובדים לעשרים כשהעודף עולה על עשרה.

(ב1) נתקבל נכה מלחמה שלא על פי הודעה לפי תקנה 6(ב), או נעשה עובד לנכה מלחמה, רשאי נותן העבודה להודיע על כך לרשות מוסמכת תוך שנה מיום קבלתו של נכה המלחמה לעבודה, או מיום שהעובד נעשה לנכה מלחמה, ומשהודיע כך רשאית הרשות המוסמכת למסור לגבי אותו נכה מלחמה הודעה לפי תקנה 6(ב), בשינויים המחוייבים; מסרה הרשות המוסמכת הודעה כאמור, יובא נכה המלחמה במנין נכי המלחמה אשר על נותן העבודה להעסיק במפעלו לפי תקנה זו.

(ג) נותן-עבודה המעסיק במפעלו זכאים בשכר, ינוכה מספרם ממספר נכי-המלחמה שעליו להעסיק לפי תקנה זו.

(ד) הוראות תקנה זו אינן פוגעות בהוראות תקנה 2.

(ה) לצורך תקנה-משנה (ג), "זכאי" פירושו - כמשמעותו בתקנות העסקת בני משפחות החיילים שנספו במערכה, התשי"א-

1951 .

5. **רשויות מוסמכות**

(תיקון התשט"ו)

(א) יוקמו רשויות מוסמכות לטיפול בעניני העסקת נכי-מלחמה.

(ב) כל רשות מוסמכת תהא של שלושה חברים שאחד מהם יהיה יושב ראש.

(ג) שר הבטחון ימנה חברים ויושב ראש לכל רשות מוסמכת ויקבע את אזור-פעולתה בצו שיפורסם ברשומות.

(ד) רוב חברי הרשות המוסמכת מהווים מנין חוקי לכל דבר שהרשות רשאית לעשותו לפי תקנות אלה, ובלבד שלדיון באותו דבר הוזמנו כל חבריה על ידי יושב ראש הרשות.

(ה) רשות מוסמכת תחליט פה אחד או ברוב דעות. היו דעות של חברי הרשות הנוכחים שקולות, תכריע דעת היושב ראש.

(ו) רשויות מוסמכות הפועלות ביום פרסום תקנות אלה ברשומות בתוקף מינוין לפי תקנה 5 לתקנות בדבר העסקת נכי-

מלחמה, התש"ט-1949, רואים אותן כרשויות מוסמכות שנתמנו כחוק לפי תקנה זו.

6. סמכויות רשות מוסמכת

רשות מוסמכת רשאית:

- (א) לקבוע לכל נכה-מלחמה את סוג העבודה שהוא מסוגל לעשות ואת תורו לקבלת עבודה.
- (ב) ³ למסור לכל נותן-עבודה, החייב בהעסקת נכי-מלחמה לפי תקנות אלה, הודעה בכתב בדבר נכה המלחמה שמחובתו להעסיק ובדבר סוג העבודה שבה יועסק, ונותן העבודה חייב, תוך שבועיים מיום מסירת ההודעה, לקבל לאותו סוג-עבודה את נכה-המלחמה ששמו נקוב בהודעה.
- (ג) לנהל משא-ומתן עם נותני-עבודה בכל הנוגע לביצוע תקנות אלה.
- (ד) לדרוש מכל נותן-עבודה, בהודעה בכתב, למסור לרשות המוסמכת פרטים על מספר העובדים שהוא מעסיק במפעלו, ונותן-העבודה חייב למלא אחר דרישה זו בתוך שבועיים מיום מסירת ההודעה.

6א. סמכויות עזר של רשות מוסמכת

(תיקון התשי"ד)

לרשות מוסמכת יהיו סמכויות אלה:

- (1) לגבות כל העדויות שתמצא לנחוץ או לראוי לגבותן ולחקור כעדים כל אותם האנשים שתמצא לנחוץ או לראוי לחקרם;
- (2) לדרוש מכל עד שיקיים עדותו בשבועה או בהן-צדק;
- (3) להזמין כל אדם להתייצב לפניה על מנת לחקרו כעד ולדרוש ממנו להגיש כל מסמך שברשותו;
- (4) לכוף בצו את התייצבותו של אדם שהוזמן כאמור בפסקה (3) ואם לא התייצב ולא הצטדק כדי הנחת דעתה של הרשות, לחייבו בתשלום ההוצאות שנגרמו מחמת אי-התייצבותו ובקנס שלא יעלה על 10 ל"י;
- (5) לקנוס, בסכום שלא יעלה על 10 ל"י, כל אדם שדרש על ידי הרשות להעיד בשבועה או בהן-צדק או להגיש מסמך וסירב לעשות זאת מבלי שהצטדק על סירובו להנחת דעתה של הרשות, אולם עד שהתנגד להשיב על שאלה מחמת שהדבר עלול להפיל, אין לדרוש ממנו להשיב על אותה שאלה ואין לקנוס אותו בעד סירוב זה;
- (6) לצוות שישולמו לכל אדם שהתייצב לפניה על פי הזמנה כאמור בפסקה (3), דמי-אבטלה והוצאות בסכום שייקבע על ידי הרשות;
- (7) להטיל את תשלום הסכומים שנקבעו לפי פסקה (6) על אחד הצדדים או על שניהם;
- (8) לקבוע לעצמה את סדרי-הדין במידה שלא נקבעו בתקנות אלה ולפעול בדרך שתיראה לה כמועילה ביותר לברור השאלות העומדות לדיון.

6ב. העברת סמכויות

(תיקון התשי"ד)

רשות מוסמכת רשאית להעביר, לגבי ענין מסויים או סוג מסויים של ענינים, לחבר אחד או לשני חברים, את סמכויותיה לפי תקנות אלה, כולן או מקצתן, פרט לסמכויותיה לפי תקנה 6(ב) או 7.

6ג. הודעות

(תיקון התשט"ו)

הודעות רשות מוסמכת לפי תקנות אלה ייחתמו על ידי יושב ראש הרשות או אחד מחבריה.

7. פירוט נכי מלחמה

(תיקון התשמ"ה)

נכה-מלחמה שנתקבל לעבודה לפי הוראות תקנה 6(ב), או שרשות מוסמכת מסרה לגביו הודעה על פי תקנה 4(ב1), לא יפוט מרשות מעבודתו אלא על פי היתר בכתב מאת הרשות המוסמכת.

8. מתן היתר לפיטורי נכה

לא תתן רשות מוסמכת היתר לפיטורי נכה-מלחמה כאמור בתקנה 8, אלא באחד מאלה:

- (1) העסקתו של נכה-המלחמה אינה בגדר אפשרות מעשית;
- (2) נכה-המלחמה נמצא אשם בהתנהגות רעה חמורה הפוגעת במפעל או בנותן-העבודה;
- (3) נכה-המלחמה הפסיק מרצונו הטוב את עבודתו במפעל.

9. אפשרות מעשית להעסקה

בבירור השאלה אם העסקתו של נכה-מלחמה היא בגדר אפשרות מעשית לצורך תקנה 8(1), יובאו בחשבון רק הגורמים המפורטים להלן, ולא תובא בחשבון העובדה שלפי המוסכם או הנוהג באותו מקום-עבודה הגיע תורו של נכה-המלחמה לפיטורים:

- (1) תמורות יסודיות שחלו במפעל מיום שנתקבל נכה-המלחמה לעבודה, מחמת שינויים מהותיים בתהליכי הייצור, או מחמת צמצום ניכר, לא עונתי ולא ארעי, שחל בהיקף העבודה;
- (2) מחלה או מום שנכה-המלחמה לקה בהם מיום שנתקבל לעבודה ושהפחיתו את כשרו לעבודה עד שנעשה בלתי-מוכשר מבחינה גופנית או שכלית להסתגל למקום-עבודתו או ליתן פריזון-עבודה המצדיק את העסקתו.

10. הפסקת עבודה לצורך טיפול רפואי

הפסיק נכה-מלחמה את עבודתו במפעל לתקופה שאינה עולה על ששה חדשים רצופים, והפסקה זו היתה הכרחית לצורך טיפול רפואי שהוא זכאי לקבלו על חשבון המדינה לפי סעיף 27 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התש"ט-1949, אין רואים את נכה-המלחמה כאילו הפסיק את עבודתו במפעל מרצונו הטוב כאמור בתקנה 8(3), ובלבד שנותן-העבודה לא יהא חייב בתשלום שכר בעד התקופה שנכה-המלחמה נעדר מעבודתו מחמת הטיפול הרפואי האמור.

11. זכאי שנתקבל כחבר באגודה שיתופית

(א) נתקבל נכה-מלחמה כחבר באגודה שיתופית אין האגודה השיתופית רשאית לנכות אותו נכה-מלחמה ממספר נכי-המלחמה שעליה להעסיק לפי תקנות אלה, אלא אם נתקבל אותו נכה-מלחמה כחבר לפי היתר בכתב מאת רשות מוסמכת.
(ב) לא יינתן ההיתר האמור בתקנות-משנה (א) אלא אם הובטח שזכויות החברות של נכה-המלחמה באגודה השיתופית לא ייפגעו עקב הפסקת עבודתו לתקופה האמורה בתקנה 10 ומחמת הסיבות האמורות שם.

12. הודעה על מקומות עבודה

(תיקון התשכ"א)

(א) אדם המבקש להעסיק עובדים בסוגי-העבודה המפורטים בתקנה 2, חייב להודיע תחילה לרשות מוסמכת על מספר העובדים שהוא מבקש להעסיק.

(ב) לא השתמשה רשות מוסמכת בסמכויותיה לפי תקנה 6(ב) תוך שלושה חדשים מיום מסירת ההודעה כאמור בתקנת-משנה (א) לגבי כל מספר-העובדים הנקוב באותה הודעה או לגבי חלק מהם, יהא אותו אדם פטור מחובתו לפי תקנה 2, לגבי כל מספר-העובדים הנקוב באותה הודעה או לגבי חלק מהם, הכל לפי הענין, אולם לא יהא פטור מחובתו זו במקרה שנתפנה לאחר מכן מקום-עבודה של אחד העובדים שאינו נכה-מלחמה.

12. הוראות מעבר

(תיקון התשט"ו)

כל פעולה של רשות מוסמכת שנעשתה כדין לפי תקנות בדבר העסקת נכי-מלחמה, התש"ט-1949, יראו אותה כפעולה שנעשתה כדין על פי תקנות אלה.

13. עונשים

(תיקונים: התשי"ד,

התשכ"א, התשכ"ב, התשמ"א, התשמ"ו)

העובר על הוראות תקנה 2, א2, 4, 6(ד), 7 או 12, דינו - מאסר עד ששה חדשים, או קנס עד 500 שקלים חדשים, או שני הענשים כאחד.

14. ביטול

תקנות בדבר העסקת נכי-מלחמה, התש"ט-1949 - בטלות.

15. השם

לתקנות אלה ייקרא "תקנות העסקת נכי-מלחמה, התשי"א-1951".

ו' בניסן התשי"א (12 באפריל 1951)

דוד בן-גוריון

שר הבטחון

אני מסכים.

פנחס לבון

שר

החקלאות

---

[1]. ק"ת 177, התשי"א, עמ' 1090.

תיקונים: ק"ת 307, התשי"ג, עמ' 132;

ק"ת 437, התשי"ד, עמ' 594 (התשי"ח 183);

ק"ת 499, התשט"ו, עמ' 579;

ק"ת 555, התשט"ז, עמ' 52;

ק"ת 841, התשי"ט, עמ' 250;

ק"ת 1142, התשכ"א, עמ' 1702;

ק"ת 1206, התשכ"ב, עמ' 76;

ק"ת 1614, התשכ"ד, עמ' 1706;

ק"ת 4166, התשמ"א (18.9.1980), עמ' 3;

ק"ת 4797, התשמ"ה (17.1.1985), עמ' 514;

ק"ת 4915, התשמ"ו (23.3.1986), עמ' 698.

[2]. סעיף 3 לתיקון התשי"ט הרחיב את הסייג לגבי "האנשים שביום פרסום תקנות אלה ברשומות עסקו, בין כעצמאיים ובין

כעובדים, בסוגי העבודה המפורטים בתקנה האמורה".

[3]. נתקבל נכה מלחמה לעבודה שלא על פי הודעה לפי תקנה 6(ב) לתקנות העיקריות, או נעשה עובד לנכה מלחמה, לפני

תחילתו של תיקון התשמ"ה, רשאי נתן העבודה להודיע על כך לרשות מוסמכת תוך שנה מיום תחילת תיקון התשמ"ה, ויחולו

יתר הוראות תקנה 4(ב1) לתקנות העיקריות.

//